

M.A (SANSKRIT) SEMESTER - 3 (CBCS) Examination**OCT/NOV-2025 (AS PER SYLLABUS YEAR JUNE-2024)****Alankar Shashtra: Sampraday Parichay Tatha Vakraktiivevit (Ele-3 (New-23))****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે કારિકાને સ્પષ્ટ સમજાવો. (૧૪)
- Que-1 Explain fully any two Karikas of the following. (14)
- ૧) ચતુર્વર્ગફલાસ્વાદમપ્યતિક્રમ્ય તદ્વિદામ્ ।
કાવ્યામૃતરસનાન્તશ્ચમત્કારો વિતન્યત ॥
 - ૨) શબ્દાર્થો સંહિતૌ વક્રકવિ વ્યાપાર શાલિનિ ।
બન્ધે વ્યવસ્થિતૌ કાવ્યર્લાદ્વાહલાદકારિણિ ॥
 - ૩) વાચ્યોઽર્થો વાચકઃ શબ્દઃ પ્રસિદ્ધમિતિ યદ્યપિ ।
તથાપિ કાવ્યમાર્ગેઽસ્મિન્ પરમાર્થોયમેતયાઃ ॥
 - ૪) ઉભાવેતાવલક કાર્યો તયોઃ પુનરાલકૃતિઃ ।
વક્રોક્તિરેવ વૈદગ્ધ્યભઙ્ગીમણિતિરુચ્યતે ॥
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બેનો આવશ્યક નોંધ સહિત અનુવાદ કરો. (૧૪)
- Que-2 Translate with necessary notes any two of the following. (14)
- ૧) શબ્દાર્થો સંહિતાવૈવ પ્રતીતૌ સ્ફરતઃ સદા ।
સંહિતા વિતિ તાવૈવ કિમપૂર્વ વિધીયતે ॥
 - ૨) વર્ણાન્તં વિન્યાસો વર્ણવિન્યાસઃ । અક્ષરાણાં વિશિષ્ટન્યસનં, તસ્ય વક્રત્વં વક્રભાવઃ પ્રસિદ્ધો પ્રસ્થાના
તિરેકિણા વિચિત્રેણોપનિબન્ધઃ । સન્નિવેશ વિશેષવિહિતસ્તા દૂદાકારી શબ્દશોભાતિશયઃ । યથા
પ્રથમ મરુણચ્છાયસ્તા વતતઃ કનકપ્રભઃ
સ્તદનુ વિરહોત્તાપ્યતન્વીકપોલતલ દ્વયુતિઃ ।
પ્રસરતિ તતા ધ્વાનતક્ષોદક્ષમઃ ક્ષણદામુષ્ણે
સરસવસિનીકન્દચ્છેદુછ વિર્મુગલાચ્છનઃ ॥
 - ૩) સાહિત્યમનયોઃ શોભા શાલિતાં પ્રતિ કાપ્ય સૌ ।
અન્યુનાનતિરિક્તત્વમનો હારિણ્યવસ્થિતિઃ ॥
 - ૪) સંહિતયોર્ભાવઃ સાહિત્યમ્ । અનયો શબ્દાર્થયોર્યા કાવ્યલૌકીલી ચેતનવમલક । રુકારિતાયાઃ કારણં
વ્યવસ્થિતિવિચિત્રૈવ વિન્યાસમઙ્ગીકીદશી, અન્યુનાનતિરિક્તત્વમનાહારિણી, પરસ્પરસ્યરર્થિત્વરમણીયા ।
યસ્યાં દ્વયાશ્ચતરસ્યાપિ ન્યૂનત્વં નિષ્કરર્ષો ન વિદ્યતે નાટ્યતિરિક્ત ત્વમુત્કર્ષોબાસ્તીત્યર્થઃ ।
- પ્રશ્ન-૩ રસ સંપ્રદાય ઉપર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- Que-3 Write down a detail note on Rasa tradition. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ ધ્વનિ સંપ્રદાય પર વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- Que-3 Write a detailed note on ધ્વનિસંપ્રદાય.
- પ્રશ્ન-૪ વક્રોક્તિ જીવિતમ્ ને આધારે વક્રોક્તિનું લક્ષણ જણાવી શબ્દ અને અર્થ વિશે નોંધ લખો. (૧૪)
- Que-4 Write down a detail note on characteristics of vakrokti on the base of vakroktiyivit and write (14)
about it's word and meaning.
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ 'વક્રોક્તિજીવિતમ્' ને આધારે ત્રિવિધ માર્ગ નિરુપણની ચર્ચા કરો.
- Que-4 Discuss ત્રિવિધમાર્ગનિરુપણમ્ according to વક્રોક્તિજીવિતમ્ ।
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- Que-5 Write short notes on any two of the following. (14)
- ૧) કાવ્યબન્ધઃ ।
 - ૨) રીતિસંપ્રદાય ।
 - ૩) કુન્તકઃ કાવ્યપ્રયોજનમ્ ।
 - ૪) અલંકાર સંસંપ્રદાયઃ ।